

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/138/2016
Identifikačné číslo spisu:	5613207631
Dátum vydania rozhodnutia:	31.07.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:5613207631.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu U. P., bývajúceho v D., proti žalovanému Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, s o sídlom v Liptovskom Mikuláši, M. M. Hodžu 1784/30, o žalobe proti diskriminácii, vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 5 C 200/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. septembra 2015 sp. zn. 6 Co 21/2015, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Žiline z 30. septembra 2015 sp. zn. 6 Co 21/2015 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 30. septembra 2014 č. k. 5 C 200/2013-225 v prvom výroku uložil žalovanému povinnosť poskytnúť žalobcovi primerané zadostučinenie z a konanie v rozpore s dobrými mravmi a za nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania vo forme písomného ospravedlnenia, ktoré je žalovaný povinný umiestniť na 15 dní do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku na úradnej tabuli žalovaného v nasledovnom znení: „Váženy pán U. P., Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš sa Vám ospravedľuje za konanie v rozpore s dobrými mravmi a za nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania, ktorého sa voči Vám dopustil počas Vášho výkonu štátnej služby na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš“. V druhom výroku uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 2 500 €, a to v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. V treťom výroku žalobu v zostávajúcej časti zamietol a v poslednom výroku uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 216 €, a to v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Žiline rozsudkom z 30. septembra 2015 sp. zn. 6 Co 21/2015 rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch o uložení povinnosti poskytnúť žalobcovi primerané zadostučinenie z a konanie v rozpore s dobrými mravmi a za nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania vo forme písomného ospravedlnenia, ktoré je žalovaný povinný umiestniť na 15 dní do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, o uložení povinnosti zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 2 500 €, a to v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku zmenil tak, že žalobu žalobcu v uvedenej časti zamietol. V zostávajúcej časti, odvolaním nenapadnutej zostal rozsudok

okresného súdu nedotknutý. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania zmenil tak, že žalovanému trovy konania nepriznal.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“). Žiadal, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku (účinného do 30. júna 2016, ďalej len „O.s.p.“) tvrdiac, že odvolací súd mu odňal možnosť konať pred súdom a jeho dôvodnosť ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. tvrdiac, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Odňatie možnosti konať pred súdom videl v tom, že odvolací súd nenariadil pojednávanie na prejednanie odvolania a v nedostatočnom odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že naďalej trvá na fakte, že zo strany žalovaného nebol porušený zákon a zároveň navrhol, aby dovolací súd dovolaniu nevyhovel a rozsudok odvolacieho súdu potvrdil.

5. Dovolanie žalobcu bolo podané 22. decembra 2015. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016 platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd vychádzajúc z vyššie uvedeného ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana s právnickým vzdelaním druhého stupňa, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané, skúmal prípustnosť a dôvodnosť dovolania bez nariadenia pojednávania.

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, dovolací súd postupoval v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 470 ods. 2 CSP a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

8. Obligatórne v zmysle § 242 ods. 1 O.s.p. sa najvyšší súd zaoberal procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a to bez ohľadu na to, či boli v dovolaní namietané alebo nie. Žalobca procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

9. Žalobca výslovne namietal vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., keď nenariadením pojednávania odvolacím súdom došlo k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom.

10. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. išlo najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane sporu jej procesné práva priznané Občianskym súdnym poriadkom [napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

11. Z obsahu spisu vyplýva, že odvolací súd 30. septembra 2015 na krajskom súde v pojednávacej miestnosti č. 10 verejne vyhlásil rozsudok v právnej veci žalobcu JUDr. Petra Majdeka proti žalovanému Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš v konaní o žalobe proti diskriminácii, vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 6 Co 21/2015.

12. Dovolací súd je toho názoru, že toto konanie odvolacieho súdu, z ktorého vzišlo dovolaním napadnuté rozhodnutie, neprebehlo podľa zásad spravodlivého konania.

13. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

14. Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov, v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

15. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti,

verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

16. Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2001, II. ÚS 14/2001, z 13. novembra 2002, II. ÚS 132/02, III. ÚS 171/2006 z 5. apríla 2007).

17. Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. (účinného do 30. júna 2016) na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a) je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b) súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, c) ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, d) to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

18. Z citovaného zákonného ustanovenia je zrejmé, že odvolací súd musí v prípade prejednávania odvolania týkajúceho sa veci samej, nariadiť pojednávanie, ak ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania. Ak preto odvolací súd v priebehu odvolacieho konania rozhodne vo veci porušenia zásady rovnakého zaobchádzania bez toho, aby nariadil pojednávanie, odníme účastníkom konania možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

19. V posudzovanej veci z obsahu spisu, ako aj z celkovej podstaty konania, vyplýva, že predmetom konania vedenom na krajskom súde pod sp. zn. 6 Co 21/2015 boli nároky žalobcu vyplývajúce z právnej ochrany pred diskrimináciou, preto bolo povinnosťou odvolacieho súdu nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie. Keďže diskriminácia prakticky znamená neprípustné nerovnaké zaobchádzanie, a teda porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, konanie, predmetom ktorého boli nároky vyplývajúce z právnej ochrany pred diskrimináciou, bolo nepochybne konaním vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania. Keďže odvolací súd v danej veci takto nepostupoval a pojednávanie na prejednanie odvolania nenariadil, konal v rozpore s ustanovením § 214 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Týmto nesprávnym postupom odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

20. Uvedená skutočnosť, že došlo v konaní k procesnej vade podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne. Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, nezaoberal sa dovolací súd ďalšími námietkami žalobcu uvedenými v dovolaní.

21. Dovolaciemu súdu preto neostalo iné než rozsudok odvolacieho súdu z toho dôvodu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec dovolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.